

Бабинець Андріана Василівна,
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Менеджмент»,
Головачко Василь Михайлович,
к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Найпоширенішим видом активів є запаси. З упевненістю можна стверджувати, що немає жодного підприємства, на балансі якого вони відсутні. Актуальність даної теми обумовлена тим, що всім суб'єктам господарювання доводиться відображати в обліку операції з придбання, використання й вибуття запасів. На практиці спостерігається, що управління запасами є доволі складною сферою діяльності.

Серед науковців, які досліджували дане питання, можна виділити наступних: Е.А. Аренс, П.С. Безруких, Ф.Ф. Бутинець, В.М. Головачко, С.Ф. Голов, В.А. Коноплицький, В.С. Лень, Д.В. Головачко, С.Ф. Покропивний, Сонко В., Н.В. Ткачук та ін.

В Україні формулювання терміна «запаси» наведено у П(С)БО 9 «Запаси» [1], відповідно до п. 4 якого «запаси – активи, які підприємство утримує для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством».

У бухгалтерському обліку поняття «виробничі запаси» розглядається як придбані або самостійно виготовлені вироби, які підлягають переробці на підприємстві. До них відносяться: сировина і матеріали, купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, паливо, тара і тарні матеріали, будівельні матеріали, матеріали передані в переробку, запасні частини, матеріали сільськогосподарського призначення, інші матеріали.

Запаси підприємства належать до оборотних активів.

Оскільки запаси є одними із найбільш дорогих активів у більшості підприємств, а їх вартість може складати до 40% від суми загального інвестованого капіталу, ефективне управління такими оборотними активами дає можливість суттєво зменшити витрати компанії, які можуть виникати внаслідок їх надлишку чи недостачі. Виявлення фактів недостач виробничих запасів на вході призводить до збою чи простою виробництва, на виході – до втрат підприємства від реалізації готової продукції, зайві виробничі запаси викликають «омертвіння» оборотних коштів, а готової продукції – до зниження ціни реалізованого товару.

Головачко В.М. у тезі «Виробничі запаси: їх суть, облік та особливості оцінки» акцентує особливу увагу на важливості оцінки виробничих запасів: «Особливістю обліку виробничих запасів є наявність у ньому такого важливого

елемента як оцінка. Оцінка виробничих запасів відіграє важливу роль в бухгалтерському обліку, оскільки від її якості безпосередньо залежать фінансові результати підприємства, а також показники його фінансового стану...» [2].

На підприємстві запаси оцінюються при кожному етапі надходження, вибуття чи зберігання. Розрізняють такі методи оцінки запасів: ФІФО, метод середньозваженої собівартості, метод ідентифікованої собівартості, метод оцінки запасів за цінами реалізації, метод оцінки за нормативними затратами. При цьому кожне підприємство використовує різні методи оцінки запасів, в залежності від того, який видом діяльності займається суб'єкт господарювання і який ефект намагається одержати в результаті провадження основної діяльності.

Виробничі запаси, будучи частиною оборотного капіталу організації, разом з дебіторською заборгованістю, відносяться до повільно реалізованим активів, із середнім ризиком вкладень капіталу. Тому з метою нормального функціонування виробництва і збуту продукції, а також прискорення оборотності оборотних коштів, в організації повинна бути організована постійна аналітична робота щодо забезпечення оптимального рівня запасів [3].

Ефективність управління виробничими запасами підвищується внаслідок здійснення особливої фінансової політики, яка складається з аналізу динаміки розміру, складу й оборотності запасів, визначення мети формування запасів, необхідної кількості товарно-матеріальних цінностей тощо. Завдяки ефективному управлінню запасами з'являється можливість суттєво скоротити виробничий та операційний цикли, знизити рівень витрат на зберігання виробничих запасів, вивільнити кошти з господарського обороту (за рахунок зниження кількості запасів, які зберігаються з метою подальшого використання) та реінвестувати їх в інші активи.

Можемо виділити наступні шляхи вдосконалення обліку виробничих запасів на підприємстві:

1) Впорядкування первинної документації, підвищення рівня автоматизації обліково-обчислювальних робіт, забезпечення суворого порядку приймання, зберігання й витрачання виробничих запасів.

2) Розробка детальних інструкцій конкретним виконавцям про порядок і терміни реєстрації даних, а також використання системи заохочень і покарань при виконанні виконавцями своїх обов'язків. Це сприяє уникненню помилок і порушень при зборі і реєстрації оперативних фактів, виробничих запасів, що підлягають обліку.

3) Використання на всіх ділянках обліку уніфікованих форм документації. Для цього необхідно розробити наказ по підприємству, в якому визначити перелік осіб, що відповідають за здійснення тієї або іншої господарської операції і мають право підпису первинних документів;

4) Узгодження механізмів бухгалтерського і податкового обліку виробничих запасів;

5) Чітка організація обліково-контрольних процедур руху запасів підприємств (застосування заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів).

б) Здійснення перевірки службами внутрішнього контролю дотримання вимог законодавства в частині організації документування операцій, пов'язаних з обліком запасів.

Отже, щоб забезпечити правильне проведення обліку виробничих запасів на підприємстві, необхідно проводити контрольні заходи (ревізії, звірки, інвентаризації). Це знижує ризик неефективної системи збору і реєстрації оперативного факту.

Список використаної літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246, зі змінами та доповненнями // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

2. Виробничі запаси: їх суть, облік та особливості оцінки / Головачко В.М., Копча В. В. // VII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю» 19 листопада 2019 р. м. Мукачево.

3. Максименко Д. В. Теоретичні аспекти аналізу виробничих запасів підприємства / Д. В. Максименко, У. Ю. Староста // Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю : матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (22 листопада 2018 року) / гол. ред. М.В. Реслер. - Мукачево : МДУ, 2018. - С. 60-64.

Бабіч Віктор Вікторович

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Облік і оподаткування»,

Максименко Діана Вікторівна

к.е.н, доцент, завідувач кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Однією зі складових ефективного функціонування бухгалтерського обліку є його організація. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах не регламентується нормативними документами, однак це не зменшує її значення, а лише підкреслює всю складність цієї проблеми, яку необхідно вирішувати у науковому, методологічному та практичному аспектах. Організація обліку – це сукупність дій зі створення цілісної системи бухгалтерського обліку, підтримання і підвищення рівня її організації, функціонування якої спрямоване на забезпечення інформаційних потреб користувачів облікової інформації, включаючи вибір форм організації та формування матеріального й інформаційного забезпечення облікового процесу.

Основними завданнями організації обліку дебіторської заборгованості є [1]:

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>